

Tütünlerde Zararlı Thrips tabaci Lin'e Karşı İlâçlı Mücadele Raporudur (1)

Mahmut KARMAN

Bornova Zir. Müc. Enstitüsü
Tütün ve Pamuk Haşereleri
Mütehassısı

Denemeyi takibedenler, Mahmut Karman, Meliha Karman, Zehra Türkmenoğlu ve Sabahattin Çakır'dır.

1947 den beri devam eden çalışmalarla memleketimiz tütünlerinde zararlı **Thrips tabaci**'ye karşı D.D.T. nin müessir bir mücadele ilâcı olduğu tesbit olunmuş ve pratikte tatbikatına geçilmişti. Diğer taraftan 1947 den 1951 yılına kadar bir çok mücadele ilâçları çıkmış ve bunların bazıları Tarım Bakanlığı yolu ile tütünlerimizde zararlı **Thrips tabaci**'ye karşı denenmek üzere Enstitümüze gelmiş bulunmakta idi.

Böylece 1952 yılı tütün mevsiminde Ege'nin muhtelif yerlerinde, deneme açabileceğimiz şekilde enfeksiyona maruz bir tarla araştırıldı. İzmir'in Kınık ve Alaçatı ilçelerindeki tütün sahalarında ikişer tarla böyle bir denemenin açılmasına elverişli olarak tesbit olundu. Alaçatıdaki bulaşık tarlaların Enstitümüze 60 kilometre, ve Kınıktakilerin 130 kilo-

metre uzak oluşları denemenin Alaçatı'da açılmasını icap ettiriyordu. Denemenin açılacağı tarla, ilâçların İzmir'deki firmaları tarafından kiralanmıştı.

Metot : Deneme, geçmiş yıllarda ağır bir şekilde **Thrips tabaci** enfeksiyonları geçirmiş, tütüncü bir çiftçinin tarlasında açıldı. Tarlada bu seneki (1952) **Thrips** enfeksiyonu ilâçlı mücadeleden sıhhatli bir netice çıkarılmasına elverişli olacak kadar ağır idi. Deneme Tekel tohumu tütünleri havi geniş bir tarlanın (tahminen 50 dekar) henüz karımı başlamamış 1,5 dekarlık bir kısmında açılmıştı. Parselaj 20 metre kare üzerinde tanzim olundu. Her ilâç için 3 tekerrür (3 parsel aynı ilâç aynı zamanda aynı miktarda ve bir defada atıldı) yapıldı. Üç parsel diğer parseller arasında bırakılan geniş şahitlerden başka üç şahit parseli olarak yalnız su pülverize edilmekle bırakıldı. Parsellere atılan ilâçlar prospektüslerindeki tavsiyelere göre dekara atılacak miktarlar üzerinden hesaplanarak ayrı ayrı tartılıp tatbik olundu. Parselajda Lâtin karesi metodu esasları imkânlar nisbetinde göz önüne alındı. Sulu ilâçlar için 3-4 atmosfer tazyikli küçük (2 litrelik) el pülverizatörleri, toz ilâçlar için de

(1) Aynı mevzuda ve aynı yazarlar tarafından TOMURCUK dergisi Aralık 1952 nüshasında İngilizce olarak yayınlanmış olan bu yazı Bornova Mücadele Enstitüsü Müdürlüğü tarafından bu bültende yayınlanmak üzere türkçe olarak gönderilmiştir.

İçerlerinde küçük çakıl taşlarını havi bez torbalar kullanıldı. Sulu ilaçlar günün erken saatlerinden öğle vakti saat 11,00 e kadar, toz ilaçlar sabahın çok erken saatlerinde, havanın sakin olduğu zamanlarda tatbik olundu. Toz ilaç tatbikatında ilaçm etrafa dağılmasını önlemek kasdı ile hususî paravanlar kullanıldı.

İlk sayım 12 - 14/Haziran/1952 de ilaçlamayı müteakip üç gün son-

ra, ikinci sayım 19 - 22/Haziran/1952 de, üçüncü sayım ve müşahede 30 - 31/Haziran/1952 de yapılmıştı.

Sayımlarda her parselin iç sıralarından on nebat üzerinden birer adet en çok emgili yaprakların alınması ile on yaprak üzerindeki ölü ve canlı (Larv dahil) haşere adedi nazarı itibara alınarak, netice üç parselin ortalamaları üzerinden aşağıdaki formüle göre kıymetlendirilmişti :

$$100 \frac{A - B}{A}$$

A : İlaçsız parseldeki canlı haşere yüzdesi
B : İlaçlı parseldeki canlı haşere yüzdesi

İlaçlar :

Kullanılan ilâcın formülü ve dekara tavsiye olunan miktarı

İlâcın müessir maddesi

Y. F. 2636 Toz dekara 3 Kg.
Folidal (% 35) sulu 50 Gr.
Ekatox 20 W. P. sulu 50 Gr.
İsatox W. P. No. 250 150 Gr.
Nexit liguide sulu 150 Gr
HÖ 2605 sulu 100 Gr.
Verindal X sulu 50 Gr.
Verindal toz dekara 2 Kg.
Multanin 50 sulu 200 Gr.
Multanin toz dekara 2 Kg.
Marlate 50 sulu 50 Gr.
D.D.T. % 50 300 Gr.
Ekatox 20 sulu 50 Gr.
Derrifitan sulu 300 Gr.

H.C.C. (Gammexane)
Parathion
Parathion
H. C. C.
H. C. C.
Parathion
H. C. C.
H. C. C.
D. D. T. + H. C. C.
D. D. T. + H. C. C.
Metoxychlor
D. D. T.
Parathion
Derris

Açıklayış ve netice :

Deneme esnasında sayımlardan

alınan neticeler aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir :

İlacın Adı	İlacın bazı ve dozu	I. sayım		II. sayım	
		3 parseldeki % canlı ortalama	1. ci sayım % tesir derecesi	3 parseldeki % canlı ortalama	II. sayım % tesir derecesi
Ekatox 20 (Pudre soluble) No. 250 dekara 50 Gr hes	Parathion %0,05 sulu	1	99	4	95
D. D. T.	% 0,3 dekara 300 Gr. hes.	20	78	7	93
Ekatox 20 mayi	Parathion % 0,05 sulu dekara 50 Gr. hes.	6	93	38	59
HÖ 2605	Parathion % 0,1 sulu dekara 100 Gr. hes.	15	82	57	39
Folidol	Parathion % 0,04 sulu dekara 40 Gr. hes.	22	76	60	36
Multanin	D.D.T. saf H. C. C % 0,2 sulu dekara 200 Gr. hes.	53	42	21	78
Isatox Wet No. 250	Saf HCC % 0,15 sulu dekara 1,5 Kg.	26	71	63	33
Y. F. 2636	HCC toz olarak dekara 3 Kg.	32	65	61	34
Nexit liquide	Saf HCC % 0,15 2 sulu dekara 150 - 200 gr.	33	54	63	33
Verindal toz	Saf HCC toz olarak dekara 2 Kg.	31	66	63	28
Multanin toz	DDT + Saf HCC toz olarak, deka- ra 1,5 - 2 Kg.	41	55	56	40
Verindal X	Saf HCC % 0,05 sulu, dekara 1,5 - 2 Kg.	50	46	69	25
Marlate 50	Metoxychlor %0,5 sulu, dekara 500 gr.	87	6	83	10
Derrifitan	Derris %0,3 deka- ra 300 gr.	86	7	90	3
Sahit		92	—	93	—